

TOMÁŠ ŠALMON

TEMNÁ STRÁNKA SLOVENSKÉHO INTERNETU

30 VAROVNÝCH
PRÍBEHOV, KTORÉ SA
MÔŽU STAŤ AJ VÁM

Tomáš Šalmon

TEMNÁ STRÁNKA SLOVENSKEHO INTERNETU

30 varovných príbehov,
ktoré sa môžu stať aj vám

ULTIMO PRESS

Tomáš Šalmon: Temná stránka slovenského internetu

Prvé vydanie

Slovak edition © Ultimo Press 2024

Text © Tomáš Šalmon 2024

V roku 2024 vydalo vydavateľstvo Ultimo Press

Redakčné úpravy: Sima Ravingerová

Jazyková korektúra: Natália Ivančová

ISBN: 978-80-8289-040-5

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nemôže byť použitá alebo reprodukováná, uchovávaná v informačných systémoch alebo šírená v akejkoľvek forme a akýmkoľvek spôsobom: elektronicky, mechanicky, kopírovaním, nahrávaním, skenovaním alebo inak, bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv, s výnimkou citácií v rámci recenzií.

www.ultimopress.sk

OBSAH

Slovo na úvod	7
01 Rozprávkové dedičstvo	10
02 Vierka zdieľa súťaž o novú práčku	14
03 Nádherná Ela	19
04 Oľga je na Facebooku	32
05 Dáme stretko? ... Urobíme fotečky?	41
06 Marko nie je lúzer! Má dievča	50
07 Nenásytný agresor	58
08 Na tomto videu si ty	66
09 Milovaný americký vojak	71
10 Známa speváčka schudla vďaka K...	84
11 Nepodarilo sa predĺžiť vašu službu	91
12 Do firmy prišla faktúra na úhradu	94
13 Pracujem pre Google a budem fotiť	99
14 Pošlite nám vaše heslo, píše služba	103
15 Dala si opraviť počítač... do nesprávnych rúk	108
16 Predám hernú konzolu, zn: ako nová	116
17 Baliči a ničitelia na online <i>chate</i>	124
18 Bývalý sľúbil, že to zmaže	129
19 Zaručené informácie z krčmy	137
20 Mariánova „admin“ cesta na Facebooku	147
21 Miesto, kde nemôžete ako firma chýbať!	157
22 Píše rovesníčka. Alebo nie?	164
23 Dušan chce Marte pomôcť s liečbou	177
24 Návrat domov... a hneď preč	184
25 Noro medzi elitnými investormi	196
26 Šaňova zbierka identít	204
27 Zarábaj zdieľaním a komentovaním	215
28 Pani riaditeľka, mali by ste vedieť...	219
29 Pomôžem ti, ale potrebujem heslo	226
30 Aďa, tvoje fotky sú na internete	234
Niekoľko rád na záver	246
Užitočné kontakty a krízové linky	251

Slovo na úvod

Existujú knihy, ktoré sa čítajú, ale aj píšu ťažko. Kniha, ktorú máte v rukách, nie je dielom len jediného autora. Tvoria ju skutočné udalosti a osudy zneužitých detí, dospelých, rodičov, aj tých bezdetných. Každý deň sa k internetu pripojí niekto po prvýkrát. Objaví čaro neobmedzených možností, komunikácie naprieč celou planétou a pri všetkých úžasných vlastnostiach mnohí pozabudneme na opatrnosť a bezpečnosť. V iných prípadoch si nevšímame ohľaduplnosť a slušnosť. V online priestore sa neustále pohybujú aj ľudia či dokonca automatizované neživé procesy, ktorých cieľom nie je pochvala krásnej fotografie, pomoc s riešením úloh či vyriešenie problémov. Všade tam, kde sa miesia ľudia, prelínajú ich názory, prihlásenia a najmä platby, sa neustále pohybuje aj rastúce percento ľudí s inými zámermi a cieľmi.

Táto kniha nevznikala ľahko. Prispeli do nej príbehy neuveriteľnej bezohľadnosti a krokov často skrývajúcich sa jednotlivcov, aké nepatria do normálneho dňa bežného človeka. Inšpirovala sa skutočným zmýšľaním ľudí žijúcich medzi nami, ktorých do značnej miery ovplyvnil internet a nesprávne zdroje. Mala by priniesť ponaučenie, aké následky môžu mať niektoré služby, druhy komunikácie alebo typy ľudí pripojených k internetu. Sú problémy, o ktorých sa ani po rokoch nehovorí. Nedozviete sa, že mobil, ktorý ste predali do bazára s vymazanou pamäťou, je možné hravo obnoviť. Ktokoľvek môže rovnako hravo obnoviť tak súkromné fotografie v notebooku, ktorý ste predali cez inzerát, a nedozviete sa ani to, ako ľahko môže dôjsť ku krádeži vášho majetku bez toho, aby zlodej reálne prekročil prah vašich dverí. Menej sa hovorí o tom, ako zásadne sa mení správanie začínajúceho úspešného agresora, ale aj jeho obetí. Alebo ako vyzerá človek, ktorý sa utápa v bezradnosti a v mizernej šanci na záchranu. Ako vyzerá jeho správanie dnes a ako bude zúfalstvo tohto človeka vyzerieť neskôr. Tieto problémy nemožno podceňovať a malo by sa o nich hovoriť. Ich správna identifikácia a vedomosť o nich môže zachrániť viac ako len peniaze na účte.

Ak poznáte miesta, organizácie a jednotlivcov, pre ktorých môže byť táto kniha pomocou, inšpiráciou, prípadne nástrojom osvety, budeme radi za jej zdieľanie a odporúčanie.

Dôležité upozornenia a zhrnutie pred prvým čítaním:

- Príbehy v tejto knihe sú inšpirované skutočnými osudmi ľudí na Slovensku. Príbehmi tých, ktorí sa stali obeťami podvodníkov a agresorov na internete, rovnako ako tých, ktorí obeť svojím konaním vytvárali.

- Autor dlhodobo pôsobil ako šéfredaktor portálu o internetových hrozbách, na ktorého sa obracali obeť a poškodení. Ako človek, ku ktorému počas uplynulých rokov prichádzali žiadosti a prosby o pomoc zo strany zúfalých ľudí hľadajúcich pomoc, radu alebo záchranu, sa mohol do istej miery inšpirovať vypočutými príbehmi. Iné z osudov spomínaných v knihe vychádzajú z medializovaných správ, ako aj osudov ľudí, s ktorými prišiel do osobného kontaktu.

- Osudy ľudí v nasledujúcich príbehoch nemožno priradiť konkrétnym osobám, konkrétnym menám a spomenutým miestam. Použité mená a adresy sú náhodné, rovnako ako zasadenie príbehov do rôznych miest a regiónov Slovenska. Kombinuujú v sebe neraz osudy viacerých ľudí súčasne. Prípadná zhoda mena, lokácie a podobnosť zažitej skúsenosti môže byť dielom náhody a nešlo o autorov úmysel.

- Táto kniha nechce byť, nemôže a ani za žiadnych okolností nemá slúžiť ako návod na páchanie trestnej činnosti. Načrtnuté postupy páchatel'ov sú zámerne uvádzané v podobe a v rozsahu, ktorý by mal byť dostačujúci pre správne identifikovanie problému na strane možnej obeť alebo prípadných svedkov. Zmienka o postupoch agresorov v online priestore má za cieľ zároveň upozorniť na možné nedostatky, ako aj cesty, ktorými k zneužitiu môže dochádzať (napr. nedostatky sociálnych sietí, reklamného priestoru a pod.).

- Autor nie je policajným vyšetrovateľom, nedisponuje žiadnym špeciálnym zaříadením, nepreniká do ilegálneho prostredia a ani nedisponuje žiadnym materiálom, ktorý by mohol dopomôcť k riešeniu spomínaných prípadov. Toto dielo vznikalo v rokoch 2022 až 2024 ako kniha poviedok, ktorej cieľom bolo predovšetkým upozorniť na problémy, ktorým sa mediálny priestor a odborná sféra dosiaľ v takejto podobe nevenovala.

- Pre vystihnutie agresívnej atmosféry a nebezpečenstva je v niektorých príbehoch zachovaná reč, výrazy a spôsob komunikácie konkrétnych ľudí presne tak, ako komunikovali. V takýchto prípadoch autorovi neprekáža, ak sa páchatelia vo svojich vlastných vyjadreniach a výrazoch spoznali.

- Autor si je vedomý, že niektoré časti a opisy situácií v tejto knihe nebudú príjemným čítaním pre jemné a menej odolné povahy či rodičov detí, zoznamujúcich sa s internetom. Úmyslom je rozšíriť vnímanie rizík a nasmerovať ľudí na prevenciu a predchádzanie prípadným škodám alebo ujme na zdraví.

Tomáš Šalmon

Príbehy, ktoré sa
môžu stať aj vám

Rozprávkové dedičstvo

Rasťo je nezamestnaný, no sám sa považuje za dieťa šťasteny. K niektorým veciam sa dopracoval zhodou náhod, a tak sa občas na tento fakt vyslovene spoliehal. Akousi podobnou zhodou náhod sa jeho otec stal po úraze invalidným dôchodcom. Rasťo tak celkom plynulo napriek svojej nechuti zamestnať sa nastúpil na kariéru otcovho opatrovateľa. Vyhovovalo mu zostávať doma, ale aj keď mal internet doma, neodolal návštevám poslednej internetovej kaviarne v meste. Ak by sa ho niekto spýtal na dôvody, argumentoval by osobitou atmosférou nostalgie. Za väčší benefit však pokladal socializáciu, ktorú tvorili stále tie isté tváre, ale žiadne novinky v ich osobnom živote.

To Rasťo bol ten, ktorý často narušal absolútne ticho prerývané klikaním myši.

„Zase mi došiel email, že som vyhral milióny dolárov. Chlapci, kam vyrazíme? Maldivy? Las Vegas?“ spýtal sa Rasťo neurčenou otázkou hodenou do priestoru.

Zväčša zareagovali len chrochtavým smiechom alebo obyčajným „he“.

Mal pocit, že čím viac spamov mu prichádzalo, tým bola jeho emailová adresa zaujímavejšia pre hackerov po celom svete. Netušil pritom nič o tom, ako fungujú spamujúci „roboti“. Ustavičnou kontrolou schránky strávil vždy väčšinu času, a tak keď mu pri poslednom obnovení pribudol nový email, opäť čítal nahlas.

„Akýsi pán Gerhard hľadá dedičov 2 miliónov dolárov a môže ich poslať mne, ak mu pošlem pár osobných údajov,“ čítal nahlas a pokúšal sa rozosmiať ostatných. Neúspešne.

„Ale kdeže! To dostávajú všetci. Skúšajú, kto sa chytí,“ povedal Adrián. Mladík, ktorý napriek tomu, že nedostával ani minimálny plat, zostával pracovať za pul-
tom a čeliť bledým tváram, ktoré prijímali jediné svetlo, to z obrazoviek.

„A nemôže to byť preto, že to dedičstvo musia z právnej stránky niekomu dať a nikto sa o to stále nehlási?“ ozval sa čudák Tibor v tmavom rohu miestnosti.

„Nie, chlapci!“ zamietol Karol, obézny chlapík hrajúci nejakú online hru uprostred vážneho súboja a majiteľ celej prevádzky. „Tie emaily majú rôzne sumy...

Raz to je dedičstvo... raz nejaké fondy alebo nejaká tetka umiera a... a chce darovať peniaze... Stále niečo iné,“ pokúšal sa vysvetliť viac sústredený na hru ako na celistvosť odpovede.

„Ale čo ak to jedného dňa bude pravda?“ zapochyboval Rastó.

Ešte aj po návrate domov z internetovej kaviarne, kde jediným nápojom bola voda z kohútika nad umývadlom, mu v hlave rezonovala dôležitá úvaha. Raz to predsa musí vyjsť. Alebo to možno nikto neskúsil. Nazdával sa, že ak by šlo o skutočný podvod, tak by peniaze neponúkal, ale žiadal. Otvoril email, ktorý pred pár hodinami dostal, a späť odoslal tých niekoľko údajov, ktoré akýsi právnik Gerhard požadoval. Aj keď s miernou úpravou.

Pán Gerhard si našiel čas až ráno. Rastovo očakávanie emailu od podvodníka však vystriedal záujem. Údaje, ktoré poslal, neboli celkom presné. Odpoveď od pána Gerharda však mala hlavu aj päť. Ospravedlňoval sa za nedokonalú slovenčinu, pretože študoval v Bratislave len 3 roky. Rastu uviedol do obrazu. Dedičstvo, ktorému hľadá dedičov, má byť podľa závetu rozdelené medzi záujemcov, ktorí pošlú potrebné údaje a sľúbia, že budú peniaze slúžiť na dobročinnosť. Všetko sa zdalo také zrozumiteľné. Až také, že toto mohol byť ten prípad náhody, o ktorej si Rastó myslel, že raz musela prísť. Tak veľmi si vyčítal, že predtým odoslal chybné údaje, že v obavách z toho, že by si dedičstvo nemohol prevziať pre nesúlad dokladov, radšej predstieral nepozornosť a dodatočne poslal údaje presné.

Rastó neustále trpol a nervózny vo svojej izbe vyšliapaval kruh. Zvykol si, že pán Gerhard doteraz odpisoval veľmi rýchlo. Čoskoro mala prísť zmluva, ktorú ak podpíše, peniaze budú jeho. Zaviazat sa tomu, že peniaze použije na páchanie dobrých skutkov, vôbec nebolo ťažké. Otcovi by zaplatil poriadneho ošetrovateľa a sám by vypadol niekam do zahraničia a viac by na obyčajnom chudobnom Slovensku nikoho neobťažoval. Mal pocit, že by práve to bolo tým najlepším skutkom pre všetkých. Takú veľkú mienku mal o sebe.

Zmluva na podpis naozaj prišla. V anglickom jazyku, ale veľmi stručná. Výrazná číselná suma dvoch miliónov dolárov sa nedala prehliadnuť. Bol si istý, že už čoskoro chlapom v internetovej kaviarni vytrie zrak. A možno si ju celú kúpi aj s nájmom na niekoľko rokov dopredu. Možno bude organizovať bujaré večierky a nepozve nikoho z tých, ktorí ho celé roky podceňovali. Pri predstave, že na svojom účte čoskoro uvidí priam rozprávkovú sumu, ani nečakal, že ešte niečo nemá splnené.

„Dobrý deň, Rastislav. Posledná náležitosť zmluvy o prevode. Je potrebné uhradiť poplatky za právne zastupovanie. Uhradte *Paypalom* alebo prostredníctvom *BitCoinu* nasledovnú sumu. Ďakujeme,“ znela stručná správa a Rastu zneistila.

Necelých 220 eur vyzeralo oproti dvom miliónom naozaj smiešne. Jeho jedna polovica by neváhala a peniaze by poslala. Druhá polovica sa však zháčila a po dvadsiatom prečítaní tejto výzvy odpísal protinávrh.

„Dobrý deň. Nemám peniaze a nemôžem to uhradiť. Nemám ani kryptomeny a nemám ani *Paypal*. Navrhujem, aby ste si stiahli 1 000 eur ako dar odo mňa, keď prevediete tie dva milióny,“ navrhol a pyšne správu odoslal.

Pán Gerhard neotáľal a zopakoval výzvu na uhradenie poplatkov a právne služby ešte raz s väčším dôrazom. Rastó ešte viac zneistel. Cítil krivdu, že o nejakom poplatku doteraz nevedel. Ak by to bol podvod, čakal, že by to mohlo vyzeráť nejak podobne.

„Dobrý deň, sorry, že ruším. Nechcem žiadne dedičstvo. Poplatky neuhradím. Túto sumu nemám a rovnako tak nemám *Paypal* a kryptomenu,“ zopakoval rázne Rastó a razom sa vzdal rozprávkového dedičstva a neistých ambiciózných úvah nad tým, čo všetko si kúpi a kam všade vyrazí.

Lenže pán Gerhard veľmi rýchlo Rastov zámer ustúpiť od obchodu odmietol. Podľa jeho slov Rastó podpísal zmluvu. On ako vykonávateľ poslednej vôle neznámeho miliónára, ktorý sa v niektorom z pätnástich chaotických emailov nečakanie volal rovnako ako on – Mr. Gerhard, už mal v rukách právne dokumenty, ktorých spracovanie musel právnikovi uhradiť. Ak by chcel Rastó odstúpiť, poplatky musel zaplatiť v každom prípade, pretože už vznikli náklady pri príprave zmluvy a prevodu. Vystrašený Rastó nemal záujem pokračovať v komunikácii, a tak sa rozhodol celú vec ignorovať. Zdalo sa mu to ako jediné správne riešenie.

O druhej hodine v noci mu však dorazila na *WhatsApp* správa, ktorá sa začínala slovami Urgencia a pripomienka. Dosť výrazne mu jej obsah pripomenul dlžobu a nepokojné myšlienky mu ešte chvíľu vôbec nedovolili zaspáť.

Ranný email od pána Gerharda uvádzal Rastu do obrazu. Ignorovanie platby za poskytnuté právne služby má za následok uloženie pokuty 500 eur, ktorá bude údajne aj „tvrdó vymáhaná“. Mal 24 hodín na úhradu prvej platby, a tak dostatočne vystrašený pokutou v oveľa vyššej výške oprášil svoj nepoužívaný *Paypal* a 220 eur urýchlene poslal. Dúfal, že tým ukončí akúkoľvek komunikáciu a so slovami „Nech sa s tým ten právnik aj zadrhne!“ sa rozlúčil.

Ako človek zostával celý deň nepoužiteľný. Na naškriabanie požadovaných 220 eur musel načrieť do skromného sporenia a popresúvať menšie sumy z iných účtov. Pri predstave, koľko dní zostávalo do pripísania sociálnych dávok na účet, sa bál otcovej reakcie. Ten totiž nenávidel kohokoľvek, kto pozeral do mobilu a počítača. Rastó si bol istý, že by mu otec s chuťou vyčítal, že „presne pre toto nenávidí moderné technológie“.

Večerný šok pre Rastu spôsobil ďalší email od pána Gerharda. V ňom prišiel Rastovi dokument, ktorého obsahom bola výzva na uhradenie sumy 75 eur. Až vďaka online prekladaču sa dozvedel, že ide o poplatky za odoslanie originálov zmlúv na adresu budúceho dediča expresným kuriérom. Ak sa nemýlil, celé dedičstvo zrušil, takže ďalšiemu poplatku, o ktorom vôbec nič nevedel, ani nerozumel. Scenár sa však zopakoval a hrozba pokuty v tomto prípade predstavovala

ďalších 500 eur. Na otázky, prečo zrušený Rastov záujem neprijal a naďalej ho trápi zmluvami a transakciami, nemal žiadnu odpoveď. Ponechal emaily od pána Gerharda v schránke bez odpovede. Všimol si pritom ďalší email, ktorý od neho prišiel. Ten však neotváral a na niekoľko dní sa vôbec neprihlasoval do emailovej schránky. Obsah emailu Rasta držal v strachu pred následkami ešte niekoľko dní, kým sa dopracoval k iným prípadom podvedených ľudí na internete. Svoju skúsenosť opisovali rovnako. Keďže však žiadne dedičstvo v spomínaných prípadoch neexistovalo, neboli reálne ani zmluvy, tým pádom žiadne realizované právne služby a už vôbec nie pokuty. Ani jeden z tých neotvorených emailov viac neotvoril a akýkoľvek pokus o kontakt vzdal aj pán Gerhard.

Vierka zdieľa súťaž o novú práčku

Vierka v to decembrové ráno nepatrila medzi typických predvianočne naladených ľudí. Nevypekala ani neplánovala žiadne vianočné dekorácie. Sedela za počítačom, dúfala, že sa malá ešte nezobudí, a hľadala novú práčku. Pri pohľade na cenovky nových siahla po inzerátoch, ale ani tam nenašla nikoho ochotného, kto by sa chcel zbaviť svojej práčky v predvianočnom čase, ale aj ju doviezť. Tobôž do dediny, kde mala prenajatú garsónku. Povzdychla si pri pohľade na haldu vlastného aj detského oblečenia, ktoré čakalo na opratie. Zdanie, že práčka včera vydávala podivné zvuky, zdaním nebolo. Tá mrcha sa v to decembrové ráno rozhodla odísť do večných lovísk a Vierku tak nechala v štichu.

„Barbi, mohla by si mi oprat' pár vecí? Práčka mi zdochla a neviem, čo budem robiť!“ stihla napísať najlepšej kamarátke na Facebooku a hneď odbehla k malej na kontrolu.

Barbi jej ešte niekoľko hodín na otázku neodpísala, a tak Vierka trpela, či bude prať v rukách alebo skúsi zadať vlastný inzerát.

Už pridlho prechádzala Facebook a lajkovala náhodné príspevky, keď jej do očí udrela súťaž. Elektropredajňa za jediné zdieľanie a lajk na súťažný príspevok ponúkala práčku. Sľubované vyhodnotenie už dnes večer sa Vierke zdalo ako obrovská náhoda. Zastihla ju v posledný možný deň konania a bolo by neuveriteľné, ak by sa to podarilo. Už klikla na kadečo, no pokúšala sa veriť, že táto náhoda mohla byť znamením. Neváhala a súťaž zazdieľala, olajkovala, a aby zvýšila svoje šance, to isté urobila aj na inom účte, cez ktorý predávala detské oblečenie.

„Jasné. Od 17.30 som doma,“ odpísala medzitým Barbi.

Vierka už v predstihu pripravila skromnú tašku nevyhnutných vecí, odliala tekutý prášok, nachystala malú a vyrazili o pár ulíc ďalej tak, aby prišla presne.

„Vieš čo? Zúfalá som, neviem, kde teraz zoberiem na novú práčku. Ex mi nepošle ani korunu navyše, ani sa nestará, či má malá Natálka čisté oblečenie... Kde by som bola, keby som ťa nemala?“ pošťazovala sa Vierka hneď vo dverách.

„Pohoda, nerieš. Oper si, čo potrebuješ,“ upokojovala ju Barbora a stratila sa niekde v dome kontrolovať stav svojej vlastnej domácnosti.

Vierka sa skláňala pri práčke a odhadovala správne nastavenie pracieho režimu, keď jej cinkla správa na Facebooku. Z počiatku jej nevenovala pozornosť. Prešla do obývačky, kde už Barbora čakala s fľašou vína a naprávala pohovku po deťoch, ktoré vyhnala na dvor. Vierka si chcela sadnúť, keď si spomenula na neprečítanú správu a odblokovala mobil. Zostala stáť v kčci a z ničoho nič spustila rev a nečakaný výskot.

„Ja som vyhrala. Vyhrala som. To je neuveriteľné! Ja som vyhrala!“ opakovala Vierka a skákala plná nadšenia.

Barbora sledovala jej radostné skákanie, ale jej spýtavý pohľad sa dožadoval podrobností.

„Čo si vyhrala?“

„Práčku. Úplne novú práčku. Práve teraz. Tomu nemôžem uveriť. Tomu skrátka nemôžem uveriť,“ kričala naďalej radosťou, až vyľakala malú Natálku, hrajúcu sa neďaleko.

„To kde?“ spýtala sa Barbora.

„Na Facebooku bola súťaž. Lajkla som a teraz mi napísali, že som vyhrala,“ povedala Vierka a znova sa pustila do čítania prijatej správy.

Najskôr sa začala mračiť a potom vybuchla do ďalšej radosti.

„Tak nie. Nevyhrala som práčku. Vyhrala som druhú cenu. 500 eur. Bože!“ pokračovala šťastným krikom.

Barbora ju objala a priala jej to. Sama si chcela prečítať tú radostnú správu.

„Bimbo elektro? To ani nepoznám. To sú Slováci? Ale 500 eur je možno lepších ako práčka. Za tú sumu si môžeš kúpiť už aj práčku so sušičkou a ešte ti zostane,“ skonštatovala Barbora.

„Veď to! Bože, som tak šťastná. Práve teraz!“ radovala sa naďalej a horlivo odpovedala na prijatú správu o výhre.

Organizátori súťaže ju vyhodnotili ako výherkyňu druhej ceny. Vierka pritom ani netušila, že bola nejaká druhá cena. Žiadali len potvrdenie súhlasu s výhrou, čo Vierka s radosťou a veľkým nadšením prijala. Vďačná za túto správu im napísala svoj príbeh zúfalstva a hľadania novej práčky z rána toho istého dňa. Poďakovala sa, že jej sprijemili predvianočný čas takouto radostnou správou. Organizátorov však akosi jej úžasná príhoda nezaujímala. V prvom rade potrebovali vyriešiť prevod 500 eur na účet výherkyne.

„Oni mi ich hneď aj pošlú do banky, predstav si,“ nadšene povedala Barbore a tá sa zmierila s tým, že z babského pokecu zatiaľ nebude nič. Bolo nutné doriešiť prevod výhry a Vierka nechcela pri niečom takom nič zanedbať.

„Rozumieme. Ponúkame rýchly prevod výhry na Váš účet ešte dnes prostredníctvom zabezpečenej brány. Jediné, čo je potrebné, sú platobné informácie pre rýchly prevod výhry na Váš účet. Prosím, prejdite na platobnú bránu a prevezmite si svoju výhru ešte dnes na <http://bitly...>“ odpísal organizátor.

Vierka mala v rukách inštrukcie a v snahe nebyť komplikáciou pre dobrosrdečného a štedrého organizátora súťaže, nemienila otáľať, aby si to ešte nerozmyslel. Kliknutím na odkaz sa jej otvorili stránky, ktoré jej gratulovali k výhre. Jej tvár bola horúca. Podvedomie už premýšľalo, čo všetko by mohla spraviť s 500 eurami. Vedela, že ak by ich mala na účte ešte dnes, stihla by predvianočný nápor a mala by čoskoro novú práčku doma.

Nič podobné nikdy nerobila, ale stránky boli prehľadné. Platobná brána bola jasná a tých pár údajov z platobnej karty, ktoré už neraz vkladala do rôznych obchodov, takmer poznala nasпамáť. Barbora si však predsa len všimla, že Vierka z ruksaku vyťahuje peňaženku a platobnú kartu.

„Vivi, chcú od teba platobnú kartu?“ spýtala sa s neistým úškrnom.

„Hej, pošlú mi cez platobnú bránu peniaze. Asi to tam bude hneď,“ odpovedala suverénne, akoby jej tento svet už bol dobre známy, a pokračovala v písaní znakov do políček.

„Ale nemali chcieť od teba nejaké údaje? Niečo podpísať a nestačil IBAN? Mne sa nezdá, že by sa dalo takto poslať na kartu. Kartou sa predsa platí. Na kartu sa poslať peniaze nedajú. Či?“ skúsila to Barbora.

„Tak asi sa to dá, keď majú na to platobnú bránu,“ povedala Vierka s pokrčnými plecami a ešte prekontrolovala zadane údaje.

Stlačením tlačidla potvrdenia poslala všetky údaje z karty a okienko presýpacích hodín ju vyzvalo na zadanie SMS kľúča z mobilu. Len čo sa esemeska objavila, horlivo očami hľadala 5-miestny kód, prepísala ho a potvrdila.

„Vaše výhra prídu na Váš účet za 5 minút. Vložte posledný kód,“ znelo hlásenie na platobnej bráne. V podivnej slovenčine, no s dôležitým posolstvom. Od jej peňazí ju delilo 5 minút.

Ďalšia potvrdzovacia esemeska prišla v momente, keď sa na obrazovke objavilo odpočítavanie posledných sekúnd platnosti výzvy. Vierkine ruky zazmätali. Roztrasen rýchlo kopírovali overovací kód z esemesky a vkladali ho do webu. Počítadlo sa zmenilo na zelenú fajočku úspešného dokončenia a po pár sekundách ju vrátilo na hlavnú stránku *Facebooku*.

„Mám to!“ vykrikla spätená Vierka.

„Pípli na účte?“ trpla Barbora. Mala pocit, že ju Vierka krátku chvíľu vôbec nevnímala. Pár jej protestov a pripomienok pritom akoby Vierka ani nepočula. Sústredila sa na postup, aby nemusela nič zopakovať.

„Nie, ale stihla som všetko potvrdiť a splniť v limite,“ povedala a hneď aj odpísala organizátorom súťaže, že práve všetko potvrdila.

„Do 24 hodín je Vaša výhra prenesená na Váš účet. Gratulujeme,“ odpísal organizátor a to bolo poslednou správou, ktorú od neho dostala.

„Vivi, mne sa to nezdá. Skontroluj si účet, lebo keď niekto chce poslať peniaze, tak si predsa vypýta IBAN. Veď sa to už niekde spomínalo,“ povedala Barbora a sama prechádzala stránky so súťažou. Čudovala sa, že súťaž sa končí dnes večer, ale oni ju už vyhodnocujú. Nikde neuvádzajú výhercu druhej ceny, ale ani samotnú zmienku o druhej cene.

„Ach nie!“ zhĺkla Vierka, len čo sa jej podarilo pripojiť do internet bankingu.

Ešte chvíľu potom pozorne očami bez jediného slova prehľadávala, čo sa stalo. Posledná transakcia putujúca niekam do Indonézie ju dostala do mínusu. Prakticky tak teraz banke dlžila 416 eur. K Barbore sa otočila s pohľadom zúfalstva na pokraji zrútenia.

„To hádam nie! Mala som ňa rovno zastaviť, keď sa mi to nezdalo. Volaj rýchlo do banky! Toto sa musí vysvetliť,“ krútila hlavou Barbora a vybehla do spálne po notebook.

Vierka bez otáľania volala. Snaha o vyriešenie platby, respektívne jej vrátenie vyšla navnívoč. Pokus operátorky na druhej strane o pokojný tón a empatiu Vierke veľmi nepomohol. Ochranné prvky na karte a overovacie kódy, ktoré z esemesky poskytla do falošnej platobnej brány, totiž poskytla ona sama. Podľa slov operátorky už banka nemohla urobiť nič, keďže peniaze boli prevedené do zahraničia samotným používateľom. Späťne si skontrolovala obsah SMS správ, ktoré dorazili. Nedokázala pochopiť, prečo si až teraz všimla, že text SMS správy obsahuje slovo „úhrada“. V tej rýchlosti jej na tom slove nepripadalo nič zvláštne alebo si ho vôbec nevšimla.

Od zlosti už niekoľkokrát podvodným stránkam v textových správach vynadala a pod súťažou napísala varovný komentár. Skúsila to isté spraviť aj pod iným príspevkom. Až vtedy si pritom uvedomila, že na celej stránke, napriek 14-tisíc fanúšikom, existovali len jediné dva príspevky a nič viac. Jej komentár vzápätí zmizol a niekto jej zablokoval prístup. Barbore pritom stránky videla, rovnako ako komentáre očistené od Vierkiných varovných. Aj preto podobne varovný komentár pre ostatných napísala aj Barbora. Už o necelú minútu mala zablokovaný prístup na stránky aj ona.

Až doma si Vierka po preplakanom balíčku vreckoviek spomenula na druhý účet, cez ktorý sa tiež prihlásila do falošnej súťaže. Čakala ju tam rovnaká falošná správa o tom, že vyhrala 500 eur v podobe akejsi druhej ceny. S chuťou podvodníkom vynadala a pripomenula, že to nenechá len tak. Po víkende vyrazila podať trestné oznámenie. Nebolo však ničím príjemným vidieť výraz tváre vyšetrovateľa, ktorý neváhal dosť výrazne krútiť hlavou.

„Pani, nechcem vám klamať. Budem úprimný. Ani Facebook nám nepomôže. Na jeho strane sa nezmení vôbec nič. Ani banky nám nepomôžu. Toto sa teraz deje. Stále v správach hovoria, že si treba dávať pozor. Je toho plný internet. Oznámenie spracujeme, ale hovorím, ako to je. Prepáčte,“ súcitne jej oznamoval vyšetrovateľ, ktorému očividne na stole nepristál podobný prípad prvýkrát.

Nádherná Ela

3. apríl

Peter Šupka nevynikal mužskou eleganciou ani presnosťou. Tridsaťročný informatik mal rád svojich žiakov a nielen preto patril medzi obľúbených učiteľov. Mal rád najmä tých, ktorí ho počúvali, aj keď nedokázal zvýšiť hlas, a tých, ktorí si neuľahovali z jeho guľatého brucha a „nerďáckych“ okuliarov. S nedostatočne nabitým telefónom mrzuto sedel v rannom vlaku z Martina smerom do Banskej Bystrice. Bol sprievodom pre najúspešnejšiu žiačku ich školy. Ôsmačka Veronika sediaci oproti prechádzala múdre knihy a poznámky v snahe pochytiť pred matematickou olympiádou ešte niečo kľúčové. Nebol matematik a nevedel jej uspokojivo pomôcť s učením, ale nedokázal žiadosť školy správať ju na dôležitú súťaž odmietnuť. O to viac, ak ona sama ho o správanie požiadala.

Počas matematického pretekania celoslovenského kola sa darilo neznámym školám z neznámych končín Slovenska viac ako samotnej Veronike. Upokojovalo ho, že sa sama k súťaži stavala diplomaticky a necítila sklamanie z postupu iných. Postával okrajovo pri stole so sušienkami, zatiaľ čo sa Veronika bavila s rovesníkmi, ktorých nikdy predtým nevidela a možno už nikdy ani neuvidí. Vyhodnocovali sa posledné čísla a usporiadala drobná animácia. Tá zaujala časť z tých, ktorí si nevšimli sušienky a kávu. Petrovi sa vtedy prihovoral Matúš, matematik zo Žiliny, s ktorým už stihli prehodiť pár slov.

„No čo, kolega, ako? Darilo sa?“ spýtal sa Matúš, akoby sa poznali celé roky.

„Dnes nie. Nabudúce. Nechce to dať najavo, ale je sklamaná,“ zhodnotil Peter a pokrčil plecami.

„Vidíš tú žabku tamto?“ ukázal kývnutím hlavy Matúš smerom k hlúčiku dievčat a troch učiteľiek. Bolo ťažké pochopiť, čo mal na mysli, a preto pokýval nechápavo hlavou. „Jemná blůzka, drobné kvietky, tá tenká zlatá retiazka na tom hladkom krku. Jáááj. Nedá sa prehliadnuť!“ spresnil so slasťou v hlase a mal pritom pravdu. Medzi všetkými žiakmi žiarila mladá učiteľka, alebo mamička, ktorá sa

nedala prehliadnúť. „To je Ela, bola tu aj minulý rok. Nádherná baba, tú by som...“ pokračoval, no Peter ho už nevnímal.

Mal teraz svoj svet. Svoju pozornosť dokázal venovať len trom veciam. Občerstveniu a dostupnosti toaliet, aktuálnemu času, aby s Veronikou stíhali na vlak do Martina... teraz k nim pribudla neznáma Ela, ktorá ho očarila. Aj to do momentu, keď si uvedomil, kým je a ako veľmi to vedel, respektíve nevedel so ženami. Musel náhle očervenieť, keď si uvedomil, že očný kontakt bol vzájomný. Pozerala na neho a v prvom momente mu to pripadalo, že neodvracia znechutene zrak. Dal by krk za to, že bol v tej chvíli červený ako kapia.

„Tak ideš? Na čo čakáš? Usmiala sa na teba, prihovor sa jej!“ hnal ho Matúšov hlas. „Neskoró! Už sa pozerá inam, stratil si spojenie, kámo.“ Mávol rukou Matúš a odpil si z niečoho, čo tajomne držal vo vlastnej aktovke. „Normálne som jej to videl v očiach, dala by...“ chcel dopovedať Matúš, keď si všimol, že sa Peter vzdialil.

Nabral odvalu a prikročil bližšie k hlúčiku žiakov, keď učiteľka na chvíľu osamela. Všetci sa začali baliť, len Ela vyzerala, akoby tu bola doma a nemusela sa nikam hnať. Jej usmiata tvár si všimla približujúceho sa Petra a bez akéhokoľvek znechutenia sa mu sama prihovorela.

„Jej, vy ste Marek. Košice. Videli sme sa minulý rok. Že je to tak?“

„Jaj, nie,“ vyfúkol pozbieraný vzduch v pľúcach a s ním všetku odvalu, kým ona sklesla a vzápätí sa hneď so smiechom ospravedlnila. „Ale môžem byť aj Marek, ak chcete, skôr než sa predstavím vlastným menom,“ skúsil svoj neistý humor, ktorý ju však neoslňal. „Nie, prepáčte. Som Peter, základná škola na Trebaticej v Martine, som tu so žiačkou,“ vypadlo z neho previnilo a zámerne nepovedal svoje nie príliš ideálne priezvisko. Nádejnú nevestu by vidina priezviska „Šupková“ možno na prvé počutie odlákala.

Small talk nemal svoj cieľ a ani záver. Opätovaným úsmevom sa skončil s vedomím, že možno o seba ešte zakopnú. Aspoň v to tajne dúfal. Peter sa vrátil k stolom, kde priebežne postávali všetci tí menej priebojní. Tí, čo nechceli svojim zverencom nijako znižovať kredit pred ostatnými rovesníkmi, alebo len tí, ktorým nestačil obed a lepeňáky z domu.

„Tak čo, kamoš. Ako ďaleko si to dotiahol?“ pýtal sa Matúš až neprijemne pachtivo.

Peter zvažoval, či mal vôbec priznať, že pohorel. Výnimočne mal možnosť predostrieť svoju verziu a možno na chvíľu stúpnuť na stupienku zúfalstva. „No, šlo to dobre. Len ten snubák na prste to trochu brzdil. Inému do kapusty neleziem. Škoda,“ zhodnotil Peter predtým, ako si načapoval vodu z barelu. Ani si neuvedomil, že plastový pohár hodnú chvíľu drží a mieša si ho ako whiskey. Mal ju ešte stále na dohľad, takže sa s ním preháňali rôzne predstavy a druhy fantázie.

Matúš dobiedzal a pokúšal sa vymámiť nejaké detaily. Peter by však radšej privítal trochu slušnosti a úcty. Pachtivá Matúšova tvár sa mu začínala protivíť. Po

zvyšok dňa sa venoval len diplomatickým úsmevom a snahe pozdvihnúť Veroniku náladu. Pripravil si múdru utešovaciu vetu, ale nemala očakávaný účinok. Padala na ňu únava, no jej batéria ešte stále držala krok, a tak sa dokázala spojiť s mamou aj overiť informácie o meškaní spojov. Domov dorazili večer. Na stanici odovzdal Veroniku pochvalne naladeným rodičom a sám si to odkráčal až do rodičovského bytu. Krásna Ela mu zostávala v hlave do chvíle, kým si spomenul, ako zanedbal známkovanie testov. No ráno bola späť v hlave. Podobne ako po celých nasledujúcich 5 dní.

8. apríl

V sobotný aprílový večer nemal v pláne nič zaujímavé. Prekvapilo ho, keď medzi prijatými správami našiel takú, ktorá nebola od priateľa. Neznámy používateľ s menom Elena Hudecová poslal veľmi stručnú správu.

„Dobrý deň, ste Peter Šupka z martinskej ZŠ?“

V prvom momente ho prepadli obavy. Nespokojní rodičia, ktorí striehnu na učiteľov na *Facebooku* a konfrontujú ich so známami, sú zväčša nepríjemní. Nočná mora, hlavne ak požiadajú o priateľstvo. Spokojných a ďakujúcich je ako šafranu. Profilová fotografia zobrazovala povedomú tvár v lyžiarskej prilbe. Fotografia bola stará len štyri dni. Pokúšal sa odhadnúť, kde bola lyžovať v tomto čase, no bola to ona. Ela z matematickej olympiády. Jeho podvedomie a uplynulý čas v posledné dni postupne tlmili oheň v ňom, no teraz sa opäť rozhorel.

„Áno, som, stalo sa niečo?“ odpovedal neisto.

„Tak to som rada. Nie, nič sa nestalo. Len som mala pocit, že sme sa nestihli poriadne pozhovárať. V celom tom zmätku, pri kolegoch, deťoch. Mala som ešte nejaké vyučovanie, takže nebol čas. Ako sa máte?“ napísala, a kým doteraz Peter odbiehal a pred klávesnicou postával, zanechal všetko ostatné a posadil sa.

Zdalo sa mu až neuveriteľné, že spolu nečakane trávia čas a neponáhľala sa za žiadnymi povinnosťami. Vtedy bola na roztrhanie. Hneď v prvý deň dokázali stráviť spoločným rozhovorom niekoľko hodín, potom sa obaja dohodli na polnoci ako hranici. Jej žiadosť o priateľstvo mu odomklo niekoľko jej posledných fotografií, no boli to len drobnosti. Odvtedy každým ďalším dňom a v každú možnú voľnú chvíľu prechádzal všetkými jej záujmami, knihami a televíznymi reláciami. To vytváralo obraz o tom, kto je nádherná Elena Hudecová. Všetko, o čom si myslel, že pochopil z fotografií a nemohlo ju pohoršiť, sa dozvedal postupnými otázkami. Každý aprílový deň si dokázali na seba nájsť čas. Z postupného vykania sa stalo tykanie a Elin záujem o spoločné chvíle začal meniť aj Petra samotného.

11. máj

Až do 11. mája medzi sebou udržiavali neobyčajné priateľstvo. Petrove sebavedomie sa v práci prejavilo úplnou zmenou jeho správania. Nečakaný záujem soplvať telesnú, záujem o školskú telocvičňu alebo o zdravšiu životosprávu vyústil

do toho, že si jeho úsmev a väčšiu odvahu ukazovať svoju tvár na školských chodbách začali všímať aj kolegovia. Hlavne kolegyne. Čoraz viac mal vďaka Elene pocit, že ešte niečo znamená. Bola len priateľka, od ktorej nevyžadoval nič, a aby nič nezakríkol, ani viac nežiadal. Prebrali spolu úplne všetko. Vráťane opisu toho, ako by mal vyzeráť vysnívaný partner na celý život. Elena sa pritom vôbec nebránila tomu, keď Peter svojím opisom vystihol dokonalo všetko to, čo už o Elene vedel. Nebol si stále istý snubným prsteňom, ktorý si všimol na jej ruke ešte v Banskej Bystrici. Nepýtal sa a dúfal, že mu situáciu vysvetlí sama od seba.

Jedenásteho mája Peter vycítil príležitosť, kedy by sa mohol spýtať a otázka by nemusela uraziť. Vedieť, či mala Ela partnera, sa mu už zdalo ako dôležitá informácia. Najmä teraz, keď jej posledné správy vyzneli smutne a narážala pritom na samotu.

„Mala som priateľa, no už je to mesiac a som sama. Potrebujem niekoho objasť. Vyplakať sa. Potrebujem lásku. Niekoho pri sebe, rozumieš?“ napísala Ela a Peter opakovane písal a mazal to, čo práve napísal. Pridlhho blikajúca ikona toho, že práve píše, už Elu vyprovokovala. „Píšeš nejakú dlhú správu alebo iba nevieš, čo napísať?“ napísala Ela a Peter v tej chvíli zmazal rozsiahle vety, ktorými si nebol vôbec istý.

„Neviem, čo napísať,“ priznal sa. No vzápätí pokračoval. „Keby to šlo, som pri tebe a dám ti všetko. Objatie a pokojne môžeš na mne plakať. Komu by mohlo niečo také vadit?“

„Chýbaš mi!“ napísala Ela a Petrovi na krátky moment stíchol aj hučiaci filter v akváriu. Ticho, do ktorého sa ponoril, mu v hlave vyrojilo niekoľko otázok. Tou hlavnou bolo, či sa takto začínajú reálne vzťahy. Či toto je šanca a cesta, ktorou má ísť, aby z toho niečo bolo. Pre ženu, ako je Ela, by neváhal opustiť Martin, školu, rodičovský byt a odísť za ňou do Banskej Bystrice. Pre ženu, akou je Ela, by urobil čokoľvek.

„Ani si nedokážeš predstaviť, ako mi chýbaš aj ty,“ odpísal. V rovnakom momente preventívne siahol po online cestovnom poriadku a prepočítaval, ako často a v akých časoch vôbec chodia vlaky medzi Martinom a Banskou Bystricou.

Od tohto dňa sa len veľmi pomaly ich komunikácia menila na komunikáciu zalúbencov. Koniec mája sa už niesol v znamení vyznání vzájomnej lásky, hoci za opakovania predtým stanovených pravidiel. Medzi inými aj tie, vydržať do konca školského roka na Facebooku a už 1. júla byť za každú cenu spolu. Tento deň si stanovili ako svoj kľúčový. Vtedy sa rozhodnú, čo bude ďalej.

14. jún

Nervozita žiakov stúpala. Uzatváranie známok sa nieslo vo vyššej frekvencii psích očí tých študentov, ktorí mali nerozhodne alebo len potrebovali od informatikov záchranu. Stačilo len odomknúť tlačiareň a tváriť sa, že nič nevedia o pôvode tých náhle nadobudnutých chýbajúcich referátov v rukách špekulujúcich žiakov. Umelá inteligencia vymýšľajúca referáty dostávala zabráť a študenti